Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramentis in genere - Cod. Ettenheim-Münster 199

Santi, León

[S.l.], 1632-1633

Qvaestio I.

urn:nbn:de:bsz:31-117164

Visual Library

grãa puero qui baptizatur in templo h poet dici lapis ẽ ea grãa aut illam
continet ẽ confert ita, inquam, Sncta ea grãa aut illam continere ẽ referre
dici h potest oportet igitur vt in iustificatione connexio aliorũ dependentia
aliqua vel imaginaria moralis vel h physica reperiatur respectu Sncti quæ con-
nexio explicari solet per hoc ꝗ dicimus ex eo ꝗ ponitur vnum ponitur ẽ aliud
atq hæc certa iam est apud Catholicos.

Obiectiones a haereticorum ẽ solutiones iacuti ex dictis in Scrip-
turis ẽ Patrum pro Concilij Florentini ac Tridentini decretis videri potest apud
Bellarm. lib. 2 de Sncto ẽ apud alios recentiores. tota igitur controversia
ẽ de modo quo Sncta Evangelica grãam contineat. pro qua re ita.

EVAESTIO. I.

Utrum Sacramenta conferant gratiam ex opere operato?

Dicendum ẽ primo in collatione gratiæ per Sncta distingui solere a Theologis opus
operans sive proprie operantis, ẽ opus operatum, id patremum verbum pas-
sive significatione acceptum irrident Grammatici Lutaeridae sed frustra
h telum id apud veteres similia verba passivam etiam significationem ha-
buerunt tempore in eo disciplina amittuntur propria vocabula quæ quando
a plurib receptis ut hoc. a. 400 ab hinc annis ẽ eo amplius erat in vsu usur-
pari expedit a religiosis. gratiam ergo conferri dicunt ex opere operantis quando
ex fide vel deputatione Ministri vel suscipientis Sncti ea datur quomodo ẽ
Galatarum 5 dicitur charitas per dilectionem operari, ex opere. a. operato
illigant ex vi Sncti ipsius puta ex ablutione ẽ foti Baptismi de qua dicitur
Ephes. 5 mundari Ecclia lauacro aquæ in verbo vitæ.

Pro quinto sive pone error ẽ haereticorum pri temporis qui
per fidem internam Sncti adiunctam iustificari homines solum dicunt a
Sncto a. excitari ẽ confirmari ipsum fidem ẽ distinguit fideles ab infi-
delibus tantummodo volunt sine ullo alio effectu in eorum corpore Magistram
in hoc secuti Quintillian mulierculam ex Caiana secta de qua Tertullian
in lib. j de baptismo. Probant ex variis Scripturæ ẽ PP. testimo-
nijs quibus ostenditur homines ex fide iustificari. Tel Conal. Trident. ses. 6
ẽ alibi sicuti negat sola fide propria iustificationis hominum iustificari
vtam excludit motus liberi arbitrij ẽ dispositionem ẽ fidem ex parte adul-
ti requirentes Sncta quas dicit ẽ dispositiones ad gratiam. Infra alia ẽ
solutiones in particulari videri potest apud Bellarm. ẽ alios citatos.

Ita certa ẽ tenenda sentia ẽ Sncta conferre gratiam ex
opere operato id indicant Augustinus vtra Cresconium cap. j h eorum
inquit meritis a quibus ministratur neq eorum quibus ministratur constat
Baptismus ẽ propria sanctitate ac veritate qui eum a quo instituti est.

tam

iam qd dicitur de Baptismo ad alia Sma transfertur eadem e.
e rao graae siue per Baptismum siue per alia Sma donetur vt dixit
Cyprianus in lib. de Baptismo verum definitum e hoc vrsliter in Trid.
sess. 7 can. 8 vbi dicitur per Sma nouae legis conferri graam ex opere
operato cuius vocabuli cum specialem notionem n explicet signum e in ea
significatione accipi qua iam vsurpabatur in Ecclia tale nomen n e
igitur sumenda notio a recentioribus nisi quatenus deriuant illam ex
antiquorum doctrina quae oia vt melius illigantur.

Quaeres 1mo: quid significetur per particulam EX in
ys verbis Concilij. Rx illigi habitudinem caae efficientis siue pfectam
siue imperfectam e reductiuam vtrum a. illa caa debeat ee efficiens physice
an moraliter patebit infra. Pbt ex eodem Concil. sess. 6 can. 6 vbi as-
signata caa efficiente iustificationis quam dicit ee Deum assignat
deinde instralem quam dicit ee Baptismum. Confirmatur qa cum
baptismus v: g: n sit maales neq foalis neq finalis caa graae neq sit
mera coexistentia vt pbtm e neq sit purus terminus a quo hic erit vt
poit ee priuatio ipsa n importat talem pfectionem qualem Patres e Concia
tribuunt Euangelicis Smtis ex eo qd conferant graam ex opere operato
reliquum e vt haec habitudo ad genus caae efficientis reducatur.

Quaeres 2do: quid significetur proprie per opus operatum
Rdent aliqui idem ee graam conferri ex opere operato e conferri a Deo
attendente n solum ad meritum operantis sed etiam ad ipsum opus
pscindendo ab eo qd sit vel n sit meritorium. Sed contra qa aliquando
nullum e meritum qui operatur siue operans administret Smtu vt
cum paganus baptizat siue suscipiat Smtu vt cum paruulus baptizat.
Rdent aly Smtu poe considerari vt e actio quaedam exterior secundum
se posita ex institutione Chri e vocat opus operatum e secundum
qd e ab hac vel illa peculiari psona hnte graam vel meritum e dicit
opus operantis. Sed contra e, qa in baptismo adulti vel certe in Smto poeni-
tentiae graa confertur ex opere operato e tn necessario requiritur e attendit
opus operantis, ide, fides e dolor de peccatis ex quo tanquam ex maa poeni-
tentiae confertur graa opus igitur operatum hoc modo n opponitur operi
operantis. Rdent aly conferri graam ex opere operato ee conferri
a Deo vltra meritum vel sine merito operantis. Sed contra e qa cum
pura creatura n poit de condigno mereri imam graam neq satisfacere
pro peccato mortali vt couis opinio fert sequitur vt graa quae tribue-
batur antiquis Patribus ex contritione pfecta eet vltra meritum ac
proinde daretur ex opere operato qd e falsum. Rdent aly per opus
operatum significari qualitatem vel virtutem aliquam physice producti-
uam graae quae reperitur in Smtis tm nouae legis. Sed contra e, qa si illigi
debet

debet huiusmodi vires cum n sit certum dari talem virtutem quam multi negant n esse certum conferri gratiam ex opere operato in Sacr.
Dent aly ex S. Thoma in 4 dist. 1 q. 1 art. 5 quaestiunculas ipsum Sacramentum opus operatum verum vero Sacr. sua ipsam operationem appellari opus operans in quo distinctio sumitur penes terminum & actionem ut scilicet n habeat ratio actionis sed termini cum dicitur gratia conferri ex opere operato.

Dicendum tn ad opus operatum duo requiri. primo ut Sacr. recipiatur exercetur & n solum habeatur in voto dicitur e. operatum, id est, exercitium deuenterij a Concilio Sacra n desiderium Sacrorum conferre gratiam ex opere operato id etiam indicat particula Ex. quae caat efficienter ac prouide praexistentem notat. 2do requiritur ut gratia conferatur vel sine ullo merito suscipientis vel si intercedat meritum alius requiritur ut gratia conferatur pagra mensura sanctificans premium id Deus statuet iam ex meritis Christi dare tali merito vel actioni si extra Sacr. afferretur. ima pars est in Baptismo paruulorum nullum actum habentium. 2da pars est in adultis suscipientibus v. g. Baptismum & Poenitentiam in quibus necessaria fides & dolor de peccatis, tunc e. vel ille dolor & attritio hors nondum iustificati & tunc ex tali merito congruo n e statuta gratia habitualis pro premio ad ulteriora quaedam auxilia vel quid simile. Deo notum & ne gratia sanctificans tradita per Sacr. & vltra premium tali actui computatis etiam Christi meritis ac Dei promissione vel voluntate constitutum. vel ille dolor & contritio affecta sine actus meritorius hors iam iustificati & tunc etiam conferitur alius gratia gratia ut premium statutum tali merito, ex eo e. id quis sit affectior n propterea debet esse deterioris conditionis cum propria bonitas nulli nocere debeat.

Confirmatur hoc ex eorum sensu Doctorum ac PP. & colligitur ex Scriptura attribuente remissionem peccatorum ablutioni externae Baptismi positis requisitis n vero quantitati meritorum vt habet Marci 16. Act. 2. & Act. 22. quibus postremis locis post iniunctam poenitentiam baptizandis in qua verisimile multos habuisse contritionem perfectam adhuc iniungitur illis baptismo tanquam conferens iustificationem & S. Paulus cum affecta poenitentia tribuunt sine cibo exequise baptizato tn & postea vt impleretur Spiritu S. quemadmodum dicit Act. 9.

Objcies can. gratiam cap. 1. q. 5. gratiam cum ore inaueris n accepisti id est eam gratuito n meruisti datur ergo gratia in Sacr. premis ex meritis. resp. can. quis a. de consecratione dist. 4. dicitur quis a. nesciat credere & infantes baptizari n a. credere n baptizari & fidei tribuit n baptismo effectus Sacr. Deus can. vetus vidum veros baptismum dat n tam ablutione corporis quam fide cordis iuxta illud fide mundans corda eorum

& alibi

e alibi saluos facit baptisma n carnis depositio sordium sed con=
scientiae bonae interrogatio. Rx ad 1mum sermonem ibi ee de ordinato
per Simoniam vt ptt ex antecedentibus propterea n meruisti idem e ac
demeruisti pp obicem peccati ne acciperes gratiam gratuito vbi particula
gratuito ostendit etiam in Smto dari gratiam n ex meritis. Ad 2dum Rdent
aliqui fidem Ecclie applicatam paruulis ee dispositionem ad quam infal=
libiliter sequitur gratia baptismalis vt colligitur ex can. Mater Eccla ibidem
Sed contra e, qa si nullus fidelium in mundo remaneret e pagano bapti=
zaret infantem intendens tn qd prius vidisset facere Christianos valide bap=
tizaret. propterea. Rdent alij sensum ee qd fides habitualis reperiat
in paruulis baptizatis. alij dicunt sensum ee qd de facto e regulariter
baptismus e fides offerentium paruulum st coniuncta, illa e. Et verba
Augustini qui in epla 23 dixerat in paruulis qui n pout habere fidem actu=
alem sufficere Smtu. Ad 3tium Rx Baptismum dici verum veritate
effectus in adultis quando intercedit fides quae necessaria e ac proinde ex illa
etiam tanquam ex dispositione saltem habetur gratia in Baptismo deinde
comparat ibi fides interna cum ablutione maaliter sumpta e n vte
efficax per Spiritus S. psentiam vt ait Basilius de Spiritu S. cap. 15

Colligitur 1mo ex dictis opus operatum n distingui adaequate
ab oi opere operantis quomodocunque aliquando e. hoc etiam requiritur
vt pars eetialis Smti sed distingui adaequate ab illo opere interno quatenus
in tali gratia intentionis vel talibus circumstantijs potius quam alijs
reperitur.

Colligitur 2do ex eo qd relaxatio poenae temporalis peccatis
debitae habeatur per indulgentias e Missam ex opere operato n propterea
sufficienter inferri acquiri poe fructum Indulgentiarum sine vllo me=
rito vel actu bono supnaali hois implentis opus praescriptum ad obti=
nendam Indulgentiam qa opus operatum aliquando requirit necessario
aliqd meritum vel saltem actum fidei ex quo derivetur praescripti operis
exercitium qd si opus huiusmodi vitietur aliqua culpa veniali puta vanae
gloriae n videtur impedire Indulgentiam qa opus preceptum revera impletur
qd satis d idem applicari pt ad satisfactionem Smtalem Poenitentiae.

Colligitur 3tio quid dicendum sit de martyrio, cum e. n solum
paruulos innocentes iustificauerit sine vllo eorum actu sed in adultis
cum sola attritione dicatur 1mam gratiam conferre. sequitur martyrium
ex opere operato iustificare.

Colligitur vltio quomodo limitari aut extendi debeat responsio=
nes allatae pro gratia ex opere operato, in sbta e. Smtorum mea vno verbo dici
poe videtur gratia quae habetur ex vi Smti pcise accepti haberi ex opere operato
ois a. alia quae aliquando vltra hanc confertur haberi ex opere operantis.

Quaestio